

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

З давніх часів педагогіка розвивалася за двома напрямками – виховання і навчання. Як правило, навчання проходило з використанням якоїсь демонстраційної наочності. Що полегшувало сприйняття і запам'ятовування нового матеріалу. Але навчання в ті далекі часи носило, як правило, репродуктивний характер і застосування такої наочності було дуже незначним. Крім того, не було і спеціально виготовленої демонстраційної наочності для конкретних тем уроків, її класифікації, системи використання.

Першим науковцем, який підвів наукову базу під застосування наочності в навчальному процесі, був Я. Коменський. Він висунув дидактичні принципи наочності, дав повне і глибоке теоретичне та практичне обґрунтування системного підходу до залучення різних органів людини під час сприйняття тієї чи іншої інформації. «Усе можна представити органами чуття, а саме: що бачимо – зору, що чуємо – слуху, що можна їсти – смаку, а те, що можна сприймати одночасно кількома органами чуття, то необхідно й представити декільком органам чуття» (Коменський Я. А.) [1, с. 57].

Демонстраційні стенди з різними видами наочних посібників широко застосовуються у процесі навчання, особливо на уроках трудового навчання. На думку О. Ясько, використання натурально-предметних посібників на уроках дає учням більше можливості накопичувати новий матеріал, мати конкретні уявлення, що особливо сприяє розвитку образного мислення школярів, їх спостережливості. У посібників цього виду багато позитивного: як правило, вони об'ємні, тому є можливість всебічного спостереження; об'єкт сприймається не тільки зором, а й іншими аналізаторами. «Чим більше органів чуття бере участь у сприйнятті будь-якого враження або групи вражень, тим міцніше фіксуються вони в нашій пам'яті, зберігаються нею і легше потім згадуються» (Ушинський К. Д.).

Демонстраційні стенди сприяють розвитку всіх якостей уваги (об'єму, розподілу, концентрації, стійкості, переключення), більш тривалому зберіганню у пам'яті раніше отриманих знань. «Більш сильний подразник на фоні діючих приверне увагу людини» (Степанов А. А.). Відтак, на уроках трудового навчання зростає активність учнів, формуються, розширюються і поглиблюються інтереси як до трудової діяльності взагалі, так і до конкретної професії чи спеціальності зокрема.

Але треба відзначити, що є недоліки, особливо в змісті демонстраційних стендів. Вони не завжди повно відображають технологію процесу виготовлення виробу. Розміри стендів не однакові, розміщення експонатів частіше за все безсистемне, непослідовне, тобто не

враховуються ті спеціальні вимоги до створення і використання такого типу наочності [3, с. 35].

Нами запропонований демонстраційний стенд технологічної карти, який може використовуватись на уроках трудового навчання у 7 класах загальноосвітніх шкіл. При розробці цього стенду були враховані загальні і спеціальні вимоги (науково-педагогічні, ергономічні, естетичні; вимоги до надійності та безпеки під використання тощо), досвід вчених і ті недоліки, на які було вказано вище. Демонстраційний стенд складається з двох частин, одна частина висувна (використовується тоді, коли не вистачає основної частини). Поверхня стенду оббита фланеллю, на ній розташовані умовні об'єкти. До стенда додається набір умовних об'єктів (з кожним класом набори змінюються відповідно до матеріалу, що вивчається). Демонстраційний стенд розташовують на стіні біля робочої дошки, він застосовується в комплекті з іншими, які мають натуральні об'ємні об'єкти. Таке використання розв'язує проблему відображення технологічного процесу виготовлення конкретного виробу [2, с. 21].

Список використаних джерел:

1. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні : навч.-метод. посібник рек. МОН України / за ред. О. М. Коберника, Г. В. Терещука. – Умань : СПО Жовтий, 2008. – 210 с.
2. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках обслуговуючої праці : навчально-методичний посібник / за ред. О. М. Коберника. – К. : Науковий світ, 2005. – 90 с.
3. Трудове навчання в школі: проектно-технологічна діяльність. 5–12 класи / за ред. О. М. Коберника та ін. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 256 с.